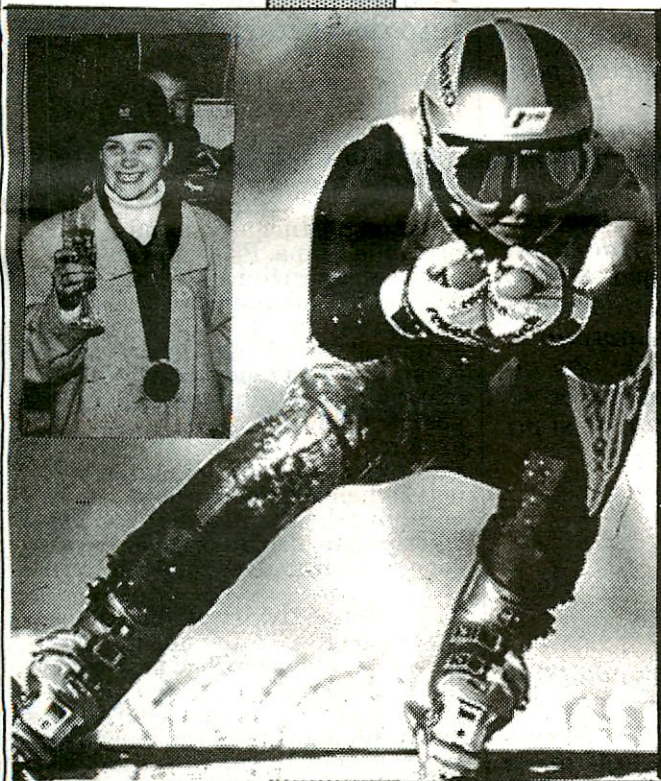

OLIMPIJSKA ŠTEVILKA

Alenka Dovžan

Katja Koren

Jure Košir

14-DNEVNIK
CENA \$ 2.00

AVSTRALSKI SLOVENSKI NEODVISNI INFORMATIVNI ČASNIK
THE VOICE OF SLOVENIA
THE AUSTRALIAN SLOVENIAN INDEPENDENT INFORMATIVE NEWSPAPER

LETO 1 / št. 22
9. MAREC / sušec 1994

LILLEHAMMER - NORVEŠKA
17. ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE

AVSTRALIJA: ENA BRONASTA KOLAJNA

v hitrostnem drsanju - štafeta, moški

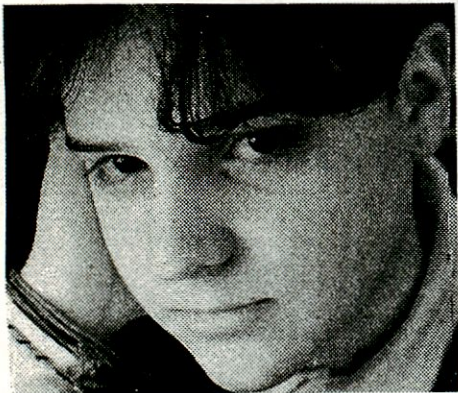
SLOVENIJA: TRI BRONASTE KOLAJNE

v slalomu in kombinaciji

Alenka Dovžan - SK Jesenice,
Delavska 14 b, Jesenice, SLO 64281

Katja Koren - SK Branik, Rezijanska 4
Maribor, SLO 62000

Jure Košir - ASK Kranjska gora, Cesta v
Radovno 10, Kranjska gora, SLO 64281

Zlata Filipovič
pravijo ji
današnja
Ana Frank...

Poglejte v Zlatine oči... gleda v svet, prezira ga in njen pogled je poln očitkov in poln vprašanj: Zakaj? Zakaj? Prav gotovo se ti zakaji pojavljajo tudi na vsakem listu njenega dnevnika v katerem opisuje bosensko vojno. "Zlatin dnevnik" je kronika mučeniškega življenja male muslimanke s srbskimi in hrvaškimi predniki, niha med moro absurdne vojne in risankami o zajčku Bunnyju, so zapisali v Delu. "Zlatin dnevnik" je postal ne le uspešnica ampak pravi založniški fenomen. V manj kot dveh mesecih so v Franciji prodali nad 80.000 primerkov. Pravico do prevoda si je že zagotovilo 25 držav. Slovenski prevod nove svetovne uspešnice, ki jo nekateri primerjajo z Dnevnikom Ane Frank, (judovsko dekle iz Holandije, ki je opisalo strahote 2. svetovne vojne a izida svojega dnevnika ni dočakalo) bo še letos izdala Mladinska knjiga. V slovenskih časopisih berem, da si pri

IZ DNEVNIKA UREDNIČE

Stanke Gregorič

francoski založbi Fixot/Laffont manejo roke, saj vse kaže, da bo ta knjiga postavila zgodovinski rekord hiše. Ja, svet dela z Zlatino in bosensko tragedijo biznis! Denar! Zlato so čez noč prelevili v zvezdo. Kar naprej potuje, iz Nemčije na Nizozemsko, pa v Italijo in na Švedsko, daje intervjuje...tudi na avstralski televiziji smo jo lahko gledali in poslušali njeno lepo angleščino. Nastopa na televizijah v Veliki Britaniji, Kanadi in ZDA...

Hollywoodski Universal si je zagotovil zgodbo za "zmerno" vsoto 750.000 dolarjev in režiser je že znan: to bo Phil Robinson, ki je bil lani dva meseca v Sarajevu...na opazovanju.

Zlata in njeni starši sicer zdaj živijo v Parizu. Iz obleganega Sarajeva so jo zaradi njenega dnevnika rešili za velike denarce toda kljub vsemu niso srečni, vsakdanje vesti o Zlatinah starih starših, ki so ostali v Sarajevu in živijo le nekaj sto metrov od tržnice, kjer je prišlo petega februarja do masakra, znova oživljajo rane...

Ko sem kot dijakinja brala Dnevnik Ane Frank - ali sem mogla pomisliti, da bo nekdo nekoč, še za časa moje generacije moral napisati ponovno tak in še dosti groznejši dnevnik...sramoto današnji "civilizaciji"? Njen dnevnik ni uspešnica - je poraz!

DANES LILLEHAMMER PRED DESETIMI LETI ... Bilo je čudovito gledati kako so se v Sarajevu v času olimpijade spreminjali ljudje, ponos jih je navdajal še dolgo po njej, takrat sem ta ponos in olimpijski duh ob obisku delila z njimi. Zlata pa je imela takrat le tri leta in se olimpijskega Sarajeva prav gotovo ne spominja. Ob olimpijadi v Lillehammerju so ji misli prav gotovo poletele na prelepo Jahorino, na Igman planino, na Trebevič in Bjelašnico, kamor je hodila na zimske počitnice v prelepe olimpijske objekte, zdaj je večina požganih. Pogorel je dragoceni olimpijski muzej. Prekrasna dvorana Zetra. Pa Skenderija. Sreča, da teh žalostnih dni predsednik takratnega olimpijskega komiteja BIH ni dočakal, pred šestimi leti je umrl. Ja, tudi letošnja olimpijada bo počasi odromala v ropotarnico zgodovine...v tej številki sem ji posvetila nekaj več prostora...

Vaša Stanka

G. M. i.

MISEL

Slovenci postanejo patrioti šele v tujini
ZARKO PETAN

OB LETU DRUŽINE

Kaj nam pomeni leto družine

Iščemo. Sami ne vemo kaj nam manjka. Počutimo se kot drevo brez vode, ki počasi izgublja barvo, sočnost in končno postane skelet izsušenega vejčja.

Daleč od rojstnega kraja nas je privabila tujina. Pridružili smo se novi, veliki družini multikulture Avstralije. Nahajamo se v velikem naročju skupne - nove domovine. Če se nam je posrečilo iz njenega omizja črpati duševno zadovoljstvo poleg materialnih dobrin, smo uspeli postati zadovoljni člani te nove družine.

Srečanje z ljudmi, ki pa so nekje na poti življenja v tej novi domovini pozabili dolivati dragoceno tekočino h koreninam družinskega drevesa je obenem tudi nadvse žalostno.

Naši potomci živijo v utripu njihove rojstne zemlje. To kar smo jim mi, njihovi starši, podarili iz naše bogate škrinje, bo krepilo korenine pripadnosti. Toda samo tedaj, če jih s tem darilom nismo obremenjevali in smo raje dolivali kapljico po kapljico življenjskih izkušenj v utrip vsakdanje izmenjave misli.

Pesem je vedno združevala našo družino in še danes, po dolgih letih tujine, slišim klic vabljive toplote vsakokrat, ko se oglasi pevec domače melodije.

Nekje zaslišim pesem mojega očeta... V polomljeni slovenščini zveni še posebno slovesno. Poje jo moj sin! Spremlja ga moja vnukinja! Tu je nevidna vrv, ki povezuje našo družino na vseh krajih sveta! Občutek zadovoljstva je nemogoče opisati!

Helena Leber, Melbourne

GLAS SLOVENIJE JE NE-DOBIČKONOSEN ČASOPIS, NAMENJEN SLOVENSKI SKUPNOSTI V AVSTRALII

THE VOICE OF SLOVENIA IS A NON-PROFIT NEWSPAPER IN THE SERVICE OF THE SLOVENIAN COMMUNITY IN AUSTRALIA

MNENJA IZRAŽENA V TEM ČASNIKU NE PREDSTAVLJAJO VEDNO MNENJA SODELAVCEV ALI UPRAVNEGA ODBORA V CELOTI.

AVTORJI SAMI ODGOVARJAJO ZA SVOJE PRISPEVKE. VSA PISMA IN PRISPEVKI NAJ BODO KRATKI, OMEJITEV JE DO 230 BESED

POMEMBNI DOGODKI V AVSTRALIJI

*21. februarja je minilo leto dni odkar smo dobili avstralski Slovenci Veleposlaništvo RS v Canberri

*25. februarja je bila v Adelaide svečana otvoritev 1994 Adelaide Festival-a, ki so ga pripravljali pod imenom The Adelaide Festival of Arts od leta 1960 naprej. Južna Avstralija sicer slovi po številnih festivalih in prav zato piše tudi na njihovih avtomobilskih tablicah "The Festival State".

V okviru tega festivala bo tudi letos tamkajšnja slovenska skupnost 6. marca odprla Slovenian Cultural Exhibition (o tem smo že poročali v prejšnji številki). Med številnimi obiskovalci bo tudi nekaj visokih gostov iz Slovenije in Avstralije. Več o tem v naslednji številki.

*Od 11. do 20. marca bo v Melbournu tradicionalni, največji festival v Avstraliji-imenovan Moomba- Moomba je aboriginska beseda in njen smisel naj bi bil: Let's get together and have some fun! Festival prirejajo že od leta 1955.

*Od 22. do 27. aprila letos se bodo udeležili namiznoteniškega (pingpong) tekmovanja za veterane, v Exhibition buildingu v Melbournu številni slovenski namiznoteniški igralci. Več informacij pri Table Tennis Association of Victoria, telefon: 866 4669 ali 820 8506.

6. MAREC 1994

NOVICA DNEVA

VISOKI GOSTI IZ SLOVENIJE V ADELAIDI

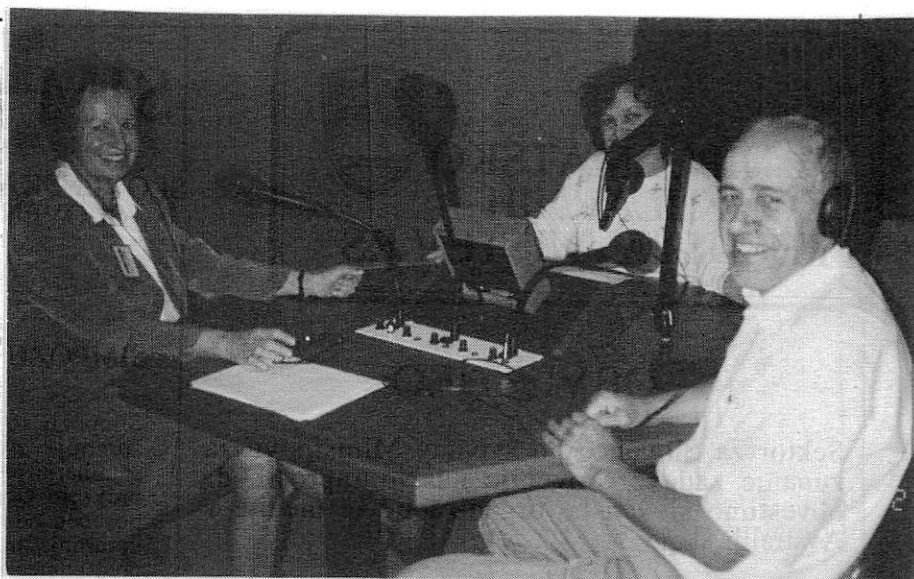

Jože Prešeren

Sergej Pelhan

Sergej Pelhan, minister za kulturo RS, direktor narodnega muzeja v Ljubljani in Jože Prešeren, urednik Rodne grude so v nedeljo, 6. marca prisostvovali svečani otvoritvi Slovenian Cultural Exhibition v Adelaidi. Otvoritvi je poleg drugih gostov prisostvoval tudi adelaški nadškof. Slišati je, da se bo minister Pelhan mudil v sredo, 9. marca v Sydneyu, kjer bo imel uradne pogovore s sydneyjsko operno hišo, Jože Prešeren pa bo v Melbournu od 10. do 15. marca.

PIŠEJO NAM...

Pred dobrim letom sta melbournške Slovence obiskala ing. Majda Ilar in ing. Franc Ilar iz Švice. Pred dnevi sta nam pisala prisrčno pismo, v katerem se spominjata srečanja s člani Slovenskega narodnega sveta Viktorije, še posebej s predsednikom Stankom Prosenakom, s patrom Bazilijem in patrom Tonetom, s Stanko Gregorič, z Elico Rizmal (ki je posnela z njima pogovor za SBS radio - na fotografiji) in seveda s Heleno in Ivom Leberjem, ki sta ju sprejela na stanovanje in jima med drugim tudi pokazala Slovensko društvo Melbourne. Pravita, da imata še vedno vse obraze v srcu in da ju je presenetila naša energija. Svoje vtise med drugim opisujeta tudi tako:

"Kljub dejstvu, da živite vsi relativno daleč od prostorov kjer smo se srečali in kljub celodnevni zaposlenosti, se je odzvalo kar nekaj članov Slovenskega narodnega sveta za ta nepričakovani, neuradni klepet z dvema neznanima Slovincema iz daljne Švice..."

Prvič sva čutila, da je Slovenija pri Vas v Avstraliji bolj slovenska kot v Sloveniji sami. Da ne omeniva švicarske Slovenije, ki se ne more v ničemer meriti z dimenzijami idej, neumornostjo delovanja in idealističnimi prispevki vaših članov. So momenti, ko se človek nenadoma počuti vrednega in ponosnega, da pripada neki določeni etnični grupi... Zelo pogosto mislim na vaše besede Stanka: 'Vse je postalo nekam brez smisla, ne vem, če ne bi vse skupaj pustila, doma v Sloveniji nas ne jemljejo resno'. Zelo lahko sledim tem besedam, kajti priznanja za idealizem, za brezplačne napore, za prečute noči, za prepričevanje drugače mislečih ni lahko dobiti. Vendar je delo vseh Vas neprecenljive vrednosti, zato Vas prosiva: Nadaljujte! 'Never give up!' pa čeprav ta poziv prihaja samo od naju prav ta moment.

Presenetila in predvsem spravila v občudovanje sta naju vaša pismenost, vaši časopisi: Slovensko Pismo (ki ne izhaja več), Glas Slovenije, Misli, Vestnik, razne knjige in zbirke pesmi, pa tudi redne radijske oddaje... upamo, da se bomo še večkrat videli v naši skupni domovini Sloveniji, v kolikor Vas zanese pot v Evropo se oglasite pri nas v Švici...

Vaša Majda in Franc Ilar
Fislisbach, Švica

Spoštovani!

Pred kratkim sem po radiu slišala, da bo na sporedu SBS televizije slovenski film. Vsa srečna sedem pred TV sprejemnik v upanju, da bom slišala slovensko besedo. Kakšna prevara! Film je bil nekakšna mešanica hrvaščine in slovenščine, da o vsebini niti ne govorim. Mislim, da lahko rečem v imenu vseh nas, starejših Slovencev: v Avstralijo nam pošiljajte miroljubne filme v slovenskem jeziku. Spoštujem vse narode, a moj materin jezik je slovenski! Pozdravljam vse Slovence!

Marcela Bole, Melbourne

IZ DIPLOMATSKO KONZULARNIH PREDSTAVNIŠTEV RS

OBVESTILO

Sektor za Slovence po svetu v Ministrstvu za zunanje zadeve Slovenije nas je zaprosil, da obvestimo slovenske organizacije in medije v Avstraliji, da je

g. John Rudy Križman prevzel dolžnost svetovalca v Sektorju in je zadolžen za stike s slovenskimi organizacijami v Avstraliji.

G.Križman je diplomirani ekonomist, ki je živel 29 let v Zahodni Avstraliji in živi v Sloveniji od leta 1990 dalje. Med dolžnostmi, ki jih bo opravljal g. Križman so kulturno, gospodarsko in drugo sodelovanje s slovensko skupnostjo v Avstraliji.

Naslov kamor se lahko direktno obrnete na g. Križmana je:

Ministrstvo za zunanje zadeve
Sektor za Slovence po svetu
Gregorčičeva 25, 61000 Ljubljana
Telefon: 0011 386 61 224 352
Fax: 0011 386 61 224 328

Aljaž Gosnar, opravnik poslov
Veleposlaništvo RS Canberra

PRVIČ V ZGODOVINI — I. ROJSTNI DAN VELEPOSLANIŠTVA REPUBLIKE SLOVENIJE V CANBERRI

V imenu bralcev GLASU SLOVENIJE, upravnega odbora in sodelavcev časopisa iskrene čestitke
UREDNIŠTVO

VELEPOSLANIŠTVO REPUBLIKE SLOVENIJE EMBASSY OF SLOVENIA

Advance Bank Centre-Level 6, 60 Marcus Clarke street, Canberra City, tel.: (06) 243 4830 fax: (06) 243 4827. Pisma in drugo pošto pošljite na naslov: Embassy of Slovenia, P.O.Box 284, Civic Square, Canberra ACT 2608.
Veleposlaništvo je odprto vse delovne dni od 9.00-17.00 ure; uradne ure pa so od 10.00-14.00 ure. Odpravniki poslov: Aljaž Gosnar; upravno konzularni referent: Tina Omahen.

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE AVSTRALIJA (NSW in VIC)

21 Judge Street, Randwick, Sydney, NSW
Častni konzul Alfred Brežnik

Obisk urada izključno po dogovoru
(By appointment only)
Tel.: (02) 314 5116;
Fax: (02) 3996246
Poštni naslov:
P.O.Box 188, Coogee, NSW 2034

KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE NOVA ZELANDIJA

Eastern Hutt Road, Pomare, Lower Hutt
(Wellington), častni konzul Dušan Lajovic,
tel.: (04) 567 0027, fax: (04) 567 0024
Poštni naslov:
P.O.Box 30247, Lower Hut, New Zealand
Naslov v Avstraliji:
78 Victoria Street, Smithfield,
Sydney, NSW 2164,
tel.: (02) 604 5133; fax: (02) 604 009
Poštni naslov:
P.O.Box 5, Smithfield, NSW 2164

SIM

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA IN SVETOVNI
SLOVENSKI KONGRES - KONFERENCA ZA
SLOVENIJO
PRIPRAVLJATA

SIMPOZIJ "VARNA IN OSMIŠLJENA STAROST" TER DRUGE PROJEKTE

Simpozij se bo odvijal 1. julija letos v Postojni, v okviru spremljevalnih prireditev Srečanje v moji deželi. Geslo seminarja je *Varna in osmišljena starost*. Pokroviteljstvo je prevzelo Gerontološko društvo Slovenije, pripravlja pa ga poseben odbor pod vodstvom strokovnjaka za demografska vprašanja dr. Lojze Gosar. V odboru so tudi dr. Irene Mislej, predsednica SSK Kkonference za Slovenijo, Helena Drnovšek, samostojna svetovalka pri SIM in Marija Kržič, predsednica sekcije za družino pri konferenci. Sponzorstvo projekta je prevzela A banka, ki pripravlja poseben program za starejše povratnike, od transferov pokojnin do načrta, da bi v Ljubljani zgradili naselje montažnih hišic za slovenske rojake iz tujine, ter bi jih oddajali ali prodajali s pomočjo kreditov ali na leasing. V ta namen smo sestavili vprašalnik na katerega naj prosim odgovorijo tisti rojaki, ki se mislijo na stara leta vrniti v Slovenijo.

Helena Drnovšek

Samostojna svetovalka pri SIM

VPRAŠALNIK

1. Ali se želite po izteku delovne dobe vrniti v Slovenijo?
2. V katerem delu Slovenije bi želeli živeti?
3. Ali imate sorodnike v Sloveniji? Kje?
4. Ali pri vračanju pričakujete pomoč Slovenije?
5. Kje bi najraje živeli:
— pri sorodnikih
— v individualni hiši
— v penzionu
6. Ali je za vas zanimiv projekt naselja starostnikov v individualnih hišah, morda kombinirano s penzijskimi in zdravstvenimi uslugami?
7. Ali si želite bančnih uslug pri vračanju in nakupu stanovanja oziroma hiše (namensko varčevanje, leasing)?
8. Ali želite biti po vrnitvi še naprej aktivni? Na katerem področju?
9. Ali vas zanima projekt tretje univerze (izobrazevanje v tretjem starostnem obdobju)?

Vprašalnik prosim poslati na naslov: G. Helena Drnovšek, SIM, Cankarjeva 1/II, Ljubljana 61000, Slovenija.

ali na: Dr. Irene Mislej, SSK, Konferenca za Slovenijo, Cankarjeva 1/4, Ljubljana 61000

SVETOVNI SLOVENSKI KONGRES (SSK) DOBIL DVE NOVI KONFERENCI, AKTIVNA SSK - KONFERENCA ZA SLOVENIJO

V ZDA so ustanovili Ameriško slovensko konfrenco, v BIH pa Slovensko Konferenco za osrednjo Bosno. SSK Konferenca za Slovenijo je v zadnjih dneh organizirala več obiskov v državnem zboru, Državnem svetu in Uradu za Slovence po svetu, kjer je predstavila program SSK. Predstavila je tudi predlog, ki zadeva izvolitev predstavnikov Slovencevna tujem v slovenski parlament ter spremembo zakona o volitvah in potrebe po zakonu o posebnih pravicah in ugodnostih za Slovence brez slovenskega državljanstva.

TO IN ONO IZ SLOVENIJE

MINISTRSTVO ZA ZUNANJE ZADEVE RS IZJAVA ZA JAVNOST

Na današnji seji, 2. marca 1994 je svet Severnoatlantske zveze (NATO) sprejel odločitev o vključitvi Slovenije v program Partnerstvo za mir. Ugotovili so, da Slovenija izpolnjuje vsa načela in dala pooblastilo pripravljalnemu odboru za izvajanje Partnerstva za mir, da pripravi obisk misije NATO v Sloveniji.

Slovenija se tako uvršča v ta program kot prva država izven skupine držav članic Severnoatlantskega sveta za sodelovanje, ki združuje vse države nekdanjega Varšavskega sporazuma.

Sloveniji se s tem tudi odpira možnost, da na sedežu NATO akreditira svoje vojaške in politične predstavnike.

MAZOWIECKI PREDLAGA IZVZETJE SLOVENIJE IZ BIVŠE JUGOSLAVIJE

Posebni poročevalec komisije za človekove pravice Tadeusz Mazowiecki predlaga, da bi Slovenijo izvzeli iz ugotavljanja kršitev v rajni federaciji in so po njegovem mnenju v Sloveniji razmere zadovoljive. Že dejstvo, da je Slovenija sprejeta v Svet Evrope, najzgovorneje priča o njenem spoštovanju človekovih pravic.

ALKOHOLO BO DRAŽJI TUDI ZA VEČ KOT STO Odstotkov

Liter žgane pijače s 40 odstotki alkohola naj bi bil dražji za 300 tolarjev trošarine, politrška steklenica piva za deset, liter naravnega vina pa za devet tolarjev. S 1. marcem so namreč v Sloveniji začeli čutiti posebni prometni davek na prodajo alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov, ki so ga poslanci po hitrem postopku sprejeli v sredini decembra lani. Za promet alkoholnih pijač šteje tudi razpošiljanje oziroma prodaja prostim carinskim prodajalnam, domačim ladjam i letalom.

AMERIŠKEGA LOVCA F 16 ODPELJALI Z LETALIŠČA

Natanko osem dni po zasilnem pristanku Natovega letala F 16 na sečoveljskem letališču so ameriški vojaki odpeljali s transportnim helikopterjem najprej najdragocenejši tovor, potem pa še letalski motor, krila in trup. V konvoju, ki ga je do mejnega prehoda Škofije spremljala slovenska policija, so bili tudi mehaniki iz Natovega oporišča v Avianu v Italiji.

SLOVENSKA CESTA SMRTI

Cesta med Arjo vasjo in Hočami (na Stajerskem), rezervirana za promet z motornimi vozili, je poleg imena

RAZIGRANI NAVIJAČI – Slovenski navijači so v Hafjellu glasno zapeli »Zdravljico« v čast naše prve nosilke kolajne Alenke Dovžan.

„slovenika“ dobila še ime „cesta smrti“. Žal upravičeno! Vse pogostejše tam počijo in to počijo silovito in v seznane dodajajo nova imena smrtnih žrtev. Postavlja se vprašanje kdaj, kdo in kako bo zaustavil to morijo. Morda bi morali dodati radarske patrulje in kontrole, opozorilne znake, predvsem pa opozoriti voznike naj vozijo tod z glavo in to s trezno. Če se bo mudil kak avstralski Slovenec na tej cesti – pozor!

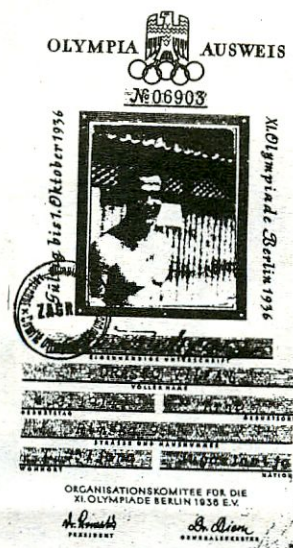
ZA PODELITEV DRŽAVLJANSTVA NE BO TREBA JAVNO UPORABLJATI SLOVENSČINE

Poslanci in državnem zboru so črtali dopolnilo, ki je zahtevalo obvezno javno rabo slovensčine za nove slovenske državljane. Kdo in kje bi naj jih sicer nadzoroval? Prosilci državljanstva pa bodo še vnaprej morali opraviti pisni in ustni preizkus aktivnega znanja jezika. Da ne bi bilo pomote, to velja samo za tujce.

SLOVESNO ODPRTJE SREDNJEVROPSKE POLICIJSKE AKADEMIJE V SLOVENIJI

Slovenija je letos prvič gostiteljica akademije in ta ima za Slovenijo velik pomen. Namen akademije je izobraževanje in odkrivanje ter zatiranje kriminalitete, zatiranje mednarodnega kriminala v zvezi z mamili, orožjem, premoženjskimi delikti, tihotapljenjem ukradenih vozil, legaliziranjem denarja, pridobljenega z zločinskim početjem in podobno. Izobraževanje traja dobrih pet mesecev, udeleženci pa so stari od 25 do 45 let in imajo večletne izkušnje pri zatiranju kriminala. Letošnje akademije se udeležuje 23 kriminalistov iz sedmih držav, predavanja so se začela 31. januarja na Dunaju. Slovenija je letos na akademijo poslala dva kriminalista. Iz Ljubljane se bodo udeleženci preselili v Budimpešto, Bratislavo, Prago in drugam.

IN ŠE ENA OLIMPIJSKA...

OLIMPIJSKA IZKAZNICA IZ LETA 1936 – Draško Vilfan.

Dr. Draško Vilfan - 80 letnik

Pred dnevi je slavil visok življenjski jubilej prvi slovenski olimpijec v plavanju dr. Draško Vilfan. Rodil se je 1914 v Trstu. Ukvarjal se je z atletiko, s telovadbo pri Sokolu in nazadnje s plavanjem. Prijatelj Boris Trampuž ga je pripeljal na Ljubljano, kjer je imel prostoro plavalni klub Primorje. Vse do olimpijskih iger 1936 so se vrstile številne zmage na državnih prvenstvih, državni rekordi... 1:00,2 na 100 m prosto in 1: 11,2 na 100 m hrbtno, to so bili rezultati, ki so takrat predstavljali dosežke evropske ravni. Nastop na olimpijskih igrah v Berlinu 1936 pa je bil za Vilfana največji športni uspeh.

SPRAVNA SLOVESNOST V DOLSKEM

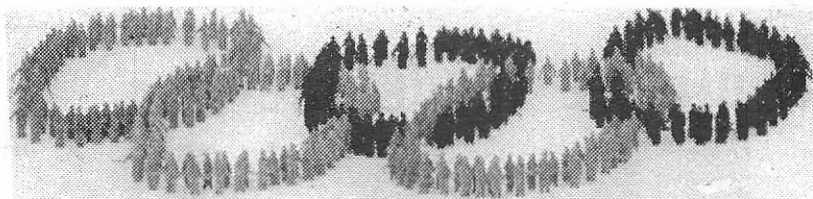
V podružni cerkvi pri Sv. Agati je bila pravna slovesnost v spomin zamolčanim žrtvam 2. svetovne vojne. Po maši je bil simbolni pokop z odkritjem in blagoslovom plošče z imeni 20 od 27 do zdaj zamolčanih žrtev. Pravno slovesnost je sklenil cerkveni pevski zbor s pesmijo Slovenska dežela: „Jaz vem za deželo, prelepo slovi, vsak, kdor jo pozna, jo visoko časti.“

MLADIKO ETNOGRAFSKEMU MUZEJU

V slovenskem tisku je zaslediti vse več zahtev naj vlada RS končno preseka mučne zaplete in zavlačevanje glede dodelitve stavbe nekdanje Mladike Slovenskemu etnografskemu muzeju.

MARTELANC ODPOKLICAN

Slovensko zunanje ministrstvo je nedavno odpoklicalo odpravnika poslov na slovenskem veleposlaništvu v Bernu Ivana Martelanca, ki je zdaj v disciplinskem postopku zaradi nepravilnosti izdajanja vizumov.

VELIK USPEH SLOVENSKE EKIPE

OD PRVEGA DO DESETEGA MESTA LE STOTINKE
SEKUND RAZLIKE...

OLIMPIJSKE DROBTINICE

17. ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE so bile v letu, ki ga je generalna skupščina OZN razglasila za čas športa in olimpijskih idealov. Tudi otvoritvena in zaključna slovesnost, obe sta se iztekale v tem duhu. Norveška družina je v razločni slovensčini pozdravila vstop slovenske reprezentance v skakalno areno. Slovensko tribarvnico je ponesel alpski smučar Jure Košir.

V Lillehammerju je nastopalo 2.000 športnikov iz 66 držav, spremljalo pa jih je več kot 7.000 poročevalcev. Sportniki so se potegovali za 183 kolajn v 61 disciplinah.

OBISKI V SLOVENSKI HIŠI

V času olimpijskih iger so se v Lillehammerju v beli hiši na ulici Roterudvegen, številka 7 - v slovenski hiši zbirali slovenski športniki, politiki, člani Svetovnega združenja športnih novinarjev, drugi povabljeni in obiskovalci.

Vsi so bili navdušeni nad razstavo o Sloveniji.

V uradnem delu sprejema je spregovoril Lojze Peterle, slovenski zunanji minister, neuradni del pa je minil v prijetnem razpoloženju ob slovenskih izbranih jedeh in pijačah. Seveda ni mogel miniti brez slovenske pesmi. V kvartetu je sodeloval tudi Lojze Peterle. Navdušenje navzočih pa je povzročil novi slovenski "olimpijski band", ki so ga sestavljali Vlado Kreslin, Franci Petek in Jure Košir.

Simpatični Jure Košir ima veliko navijačev tudi v tujini, še zlasti med tistimi, ki so nežnejšega spola. Pravijo, da Košir za svojih 21 let kaže neverjetno zrelost in stabilnost, saj je bil v bližnji preteklosti na stopničkih v osmih tekmah kar petkrat. "Kolajna ali ne, o tem ne premišljujemo. Zanj bo potrebno tudi veliko športne sreče. Želimo si le, da bi vsakdo pokazal kar zna." je dejal Jure pred olimpijado.

UVRSTITVE

3. mesto - bronasta medalja: kombinacija Alenka Dovžan, v slalomu Katja Koren in Jure Košir. **4. mesto** v slalomu Mitja Kunc; **6. mesto** v kombinaciji Katja Koren; **7. mesto** v superveleslalomu Katja Koren in v kombinaciji Mitja Kunc; **8. mesto** v slalomu Urška Hrovat; **9. mesto** v skokih na veliki skakalnici Robi Meglič, skakalna ekipa Slovenije (Matjaž Kladnik, Matjaž Zupan, Samo Gostiša, Robi Meglič in v biatlonu (10 km) Janez Ožbolt; slovenski smučarji, skakalci in biatlonci pa so zasedli še lepe in nezanemarljive rezultate vse od **11. mesta** naprej.

Iz tiska o slovenskih smučarjih: Slovenci so v modi. Ne le da znajo smučati, tudi pojejo ti Slovenci! In kako so čedni. Slovenec je sinonim za dobrega smučarja.

Iz tiska o slovenskih smučarkah: Slovenke so sijajne smučarke! Šampionke! Močno ogrožajo položaje svetovnih in olimpijskih prvakinj. Prvovrstna senzacija!

Slovenija
Leto turizma 94

PO SVETU

NEKAJ DRŽAV IZ KATERIH NI VEČ POTREBNA VIZA ZA SLOVENIJO
ZA BIVANJE DO TREH MESECEV:
Avstralija, Hrvaška, Makedonija, Bosna in Hercegovina (pod določenimi pogoji), Nemčija,
Izrael, Kanada, ZDA, Kuba, Madžarska, Francija, Svica, Romunija, Avstrija, Italija, Iran,
Poljska, Češka, Slovaška, Južna Koreja, Singapur, Vatikan, Zimbabve, Turčija, Španija, Danska,
Finska, Norveška, Monako, Velika Britanija, Združeni narodi (nadaljevanje prihodnjic)

...da bom nad čep...
...vsa...
...imnazije nac...
...ljansčini. Pr...
...kakšen mehki...
...nemški in...
...strani...
...hče ne uč...
...zelo dobro...
...učil kaj...
...prvošolčke...
...morda...
...terim dr...
...geral...

TISK

SLOVENEK

februar 1994

Srbi in Slovenci. O tem vprašanju je Slovenec ponatisnil članek Kače Mijanovič iz Beograda, ki med drugim pravi, da mora Slovenija prenehati s protisrbsko politiko, da se mora ZRJ opravičiti itd. Pravi, da predsednik srbskega PEN-kluba Predrag Palavestra poziva srbske in slovenske pisce, da pričnejo govoriti v literarnem jeziku, izmenjujejo knjige, časopise in drugo. Vsekakor pa da so gospodarski interesi na prvem mestu. Mijanovičeva pravi tudi to: "...da večinsko javno mnenje v Sloveniji pojmuje Srbe kot okupatorje in zločince, ki bi spet umazali slovenski prostor, če bi jim pustili svoboden prestop meje..."

Komentar urednice: Ali se Mijanovičeva temu čudi? In ali se res mora Slovenija opravičiti Srbiji ali pa bi moralo biti obratno. Slovenija ne bi smela pozabiti vseh vojnih zločinov, ki so jih povzročili Srbi. Ja, samo nekateri bo neko dejal. Kje pa so drugi, ki bi se temu javno uprli? Slovenija bi morala od Srbije oz. ZRJ najprej zahtevati, da imenuje in kaznuje vse vojne zločince (ker jih je toliko bi jih sicer bilo težko izolirati iz srbskega naroda) in šele potem razmišljati o diplomatskih povezavah.

MLADINA

22. februar 1994

Geostrateška situacija se na slovenskem političnem bojišču naglo spreminja. Združevanje na sredini naj bi se 12. marca končalo, to pa pomeni, da bo v centru nastal zelo močan politični blok. Levica je kakšna pač je. Na desnici pa bodo zaradi združevanja na sredini najbrž morali reagirati...jedro prihodnje volilne koalicije pa naj bi oblikovale Slovenska ljudska stranka (SLS), Slovenski krščanski demokrati (SKD) in Socialdemokratska stranka (SDSS). Možno je tudi sodelovanje z Gošnjakovimi Zelenimi in s Slovensko desnico. Paradoks geostrateške situacije je seveda v tem, da položaj obrambnega ministra (Janez Janša) kot potencialnega voditelja novega desnega bloka ogroža poročilo notranjega ministrstva, torej resorja, ki ga vodi Ivo Bizjak, prav tako ena ključnih oseb desninskega tabora. Zapleteno, skratka. In ti zapleti porajajo strah. Na desnici se bojijo udbomafije, neformalne mreže, ki skuša nekdani politični vpliv z nelegalnimi mafijskimi metodami prevesti v ekonomsko oblast. Bojijo se tudi na drugi strani. Česa jih je strah? Vedno pogostejše slišimo sume, da v Sloveniji nastaja nekakšna podalpska različica Gladia - če si lahko pomagamo z metaforiko z Apeninskega polotoka. Za osvežitev spomina: Gladio je italijanska paravojaška formacija, ustanovljena za potrebe boja proti komunizmu in za obvarovanje demokracije. Ali so sumi utemeljeni ali ne, je seveda drugo vprašanje. Bilo pa bi skrajno zoprno, če bi tudi Slovenija dobila kak paravojaški obveščevalni odred, katerega edini cilj bi bil z vsemi sredstvi varovati demokracijo, med drugim piše Ali H. Žerdin.

PICCOLO

februar 1994

Italijanski časnik je v zadnjem času objavil več pism z izrazito nacionalistično vsebino. Z uvodnikom pa se je pred kratkim dotaknil tudi italijanske vzhodne meje. V njem avtor poudarja, da pač ni težko ugotoviti, da gre za nepravilno mejo. Opozoril je snujoči se desni blok, naj ne sledi šefu neofašistične stranke Finiju, ki zahteva vrnitev Istre in Dalmacije Italiji z diplomatskimi dogovori, ker si ni težko predstavljati, kakšne bi bile posledice takega zaostrovanja za italijansko manjšino v Sloveniji in Hrvaški.

KOROŠKI SLOVENC

Celovec — Enotna lista, edina politična stranka Koroških Slovencev, bo kandidirala tudi na letošnjih volitvah 13. marca v deželni zbor (parlament) avstrijske dežele Koroške. Zaradi volilnega zakona pa niti eden predstavnik manjšin ne more priti v parlament, torej so kandidati le na papirju. Glavni trije kandidati enotne liste so njen predsednik Andrej Vakovnik, uradnik, Ingrid Zablatnik, knjigovodkinja in Hanzi Mikl, kmet. Ta kandidatura je kot protest in izraz zahteve, da bi morala Avstrija upoštevati evropsko manjšinsko zakonodajo. Pri tem naj bi bila za zgled Slovenija in Nemčija: prva z zajamčenimi poslanskimi mesti za predstavnika Italijanov in Madžarov, druga z dejansko zajamčenim mandatom za zastopnika danske manjšine.

TUDI BESEDA JE LAHKO SPOMENIK

Szombathely, Porabje — Marija Kozar-Mukič je avtorica blizu sedemdesetih strokovnih prispevkov in štirih knjig o porabskih Slovencih, trenutno pa se ukvarja z etnološkim leksikonom. Pravi, da s svojim pisanjem postavlja spomenik rojakom v Porabju, saj slovenstvo tukaj počasi izumira. Je kustos v župnijskem muzeju Savaria v Szombathelyju in je ena izmed peščice mladih slovenskih izobražencev na Madžarskem, ki si prizadevajo, da slovenski živelj v Porabju ne bi dokončno izginil v morju madžarske asimilacije.

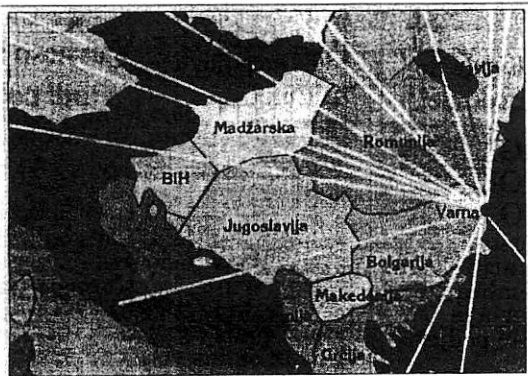
NIZKI PREDVOLILNI UDARCI

Trst, V razgrevajočem se ozračju pred marčevskimi parlamentarnimi volitvami začenjajo dobivati Slovenci v Furlaniji-Juljski krajini prve nizke udarce, ki se bodo v teh dneh zagotovo stopnjevali. Mlačen odnos večine demokratičnih strank do jezikovne in kulturne zaščite manjšine naravnost spodbuja desničarske sile k različnim napadalnim dejanjem (beri pod "tisk" izjave v Piccolo). Tako n. pr. predsednica goriške pokrajinske uprave Monica Marcolini v pismu naslovljenem predsedniku rimske vlade kritizira novega tržaškega župana Ilyja, ki si je drznil obiskati Ljubljano in govoriti s predsednikom Milanom Kučanom, nekdanjim šefom jugoslovanske Titove partije, po njej je Italija že plačala prevelik dolg Sloveniji po zadnji vojni. Opozarja na slovenski in hrvaški nacionalizem, Slovenci v Furlaniji-Juljski krajini, ki jih je treba prešteti, pa uživajo že zdaj prevelike pravice...pravijo, da je ta zmazek napisala (Monica Marcolini) prodajalka hrane za pse in druge domače živali in da je posodila nekemu le svoje ime in funkcijo.

PA ŠE TO - Iz Slovenca

SLABO POZNAVANJE ZEMLJEPISA IN ZGODOVINE

Sofija — Zares se ne smemo čuditi, če nas v svetu slabo poznajo ali pa ne vedo, kje naj bi Slovenija sploh bila. Bolgari sploh ne vedo za obstoj te države! To bi lahko povsem upravičeno sklepali po njihovem turističnem zemljevidu. Na njem so na zemljevidu nekdane Jugoslavije zarisane le tri države: Makedonija, Jugoslavija ter Bosna in Hercegovina. Slednja obsega ozemlje Slovenije in dela Hrvaške. Naši nekdani sosede, in še Slovani povrhu, še niso slišali za Slovenijo! Še ruski nacionalist Vladimir Žirinovski ve za nas, čeprav nas je kar "priključil" Nemčiji.

GOSPODARSTVO

ŽIVLJENSKI STANDARD V SLOVENIJI

Avtomobilov na 1000 prebivalcev 304
Telefonov na 1000 prebivalcev 384
Splošnih zdravnikov na 100.000 prebivalcev 46
Zdravnikov specialistov na 100.000 prebivalcev 149
Zobozdravnikov na 100.000 prebivalcev 57
Postelj v bolnišnicah na 100.000 prebivalcev 640
Študentov na 1000 prebivalcev 20
Študentov na vsakega učitelja 20
Število knjižnic 151
Število dnevnikih časopisov 6
Število radijskih postaj 22
Trgovin na 1000 prebivalcev 4

PORABA GORIVA

Slovenija v energetiki porabi največ tekočih goriv (bencin je relativno poceni, saj Italijani dobe v Sloveniji skoraj dva litra bencina za liter doma, podobno je z Avstrijci, Hrvati, Madžari), saj je njihov delež že skoraj polovičen. Delež električne energije je 20,5 odstotka, plinskih goriv 14,4, trdih goriv 10,8 in daljinske toplote 5 odstotkov. Lanska poraba motornih goriv je bila za petino večja od leta prej.

AVSTRALSKI POSLOVNEŽ SLOVENSKEGA RODU GRADI V KOPRU

O smelih načrtih našega avstralskega rojaka smo že poročali. Namreč z ustanovitvijo podjetja Toncity Pacific Investicije, d.o.o. in z nakupom zemljišča v Kopru je dokazal resno odločenost, da bo izpeljal projekt o ureditvi velikega gospodarskega poslovnega centra v Kopru Ob Kolodvorski cesti. V stolpih bo imelo svoj sedež kakih 250 podjetij z daljnjega vzhoda. Pripravljalna dela za gradnjo se bodo začela po triletnih pripravah letos aprila. Center pa naj bi pričel z delom v slabih dveh letih. V gradnjo bo omenjeni poslovnež, skupaj s svojimi partnerji v prvi fazi investirati 160 milijonov dolarjev. Posebej pa razmišljajo o gradnji sodobnega hotela v Portorožu. Menijo, da se bodo s tem odprle v luki Koper nove ladijske linije, seveda je nujno kar najhitreje zgraditi tudi avtocesto do Kopra.

PODJETJA, KI SO NAJBOLJ POMAGALA SLOVENSKEM ŠPORTNIKOM NA OLIMPIJADI

Glavni pokrovitelj je bila SKB banka (prispevala je 200.000 nemških mark), po 100.000 nemških mark pa so prispevali: DZS (držni znanilci sprememb), TV Slovenija, Zavarovalnica Adriatic, Istrabenz, Pivovarna Laško, Industrija usnja Vrhnika, Intereuropa Koper, Gorenjski tisk, Kompas Holidays, Mura, Nissan Adria, Walter Wolf trading in Henkel Zlatorog.

NOVI AVTOMOBILI - V IZOLI

V novem izolskem avtomobilskem salonu zasebnega podjetja Mesas bodo Primorci lahko kupovali avtomobile, ki jih doslej ni bilo veliko na slovenskem trgu. Alojz Mesarič se je odločil, da bo ponujal več vozil ameriškega Chryslerja in korejskega KIA motors (avto sephia). Sephia je limuzina srednjega razreda, kakršnih na slovenskih cestah še ni, s 1600-kubičnim motorjem in nizko porabo benzina bo stala le 20 do 30 tisoč mark.

MARJAN KOŠČAK PODJETNIK LETA

Revija Podjetnik je letos podelila priznanje Podjetnik leta, ki ga je prejel lastnik podjetja Ikom iz Grosuplje. Dobil ga je zaradi uspešne graditve podjetja. Zaposlenih ima 90 ljudi in dosega 12 milijonov mark letnega prometa.

NEODVISNI SINDIKATI OVADILI HENKEL ZLATOROG

Neodvisni sindikati Slovenije, s sedežem v Ptuj, so vložili pri javnem tožilstvu RS ovadbo proti podjetju Henkel Zlatorog Maribor. Sprašujejo se kako je bilo mogoče preprosto izročiti takratno družbeno podjetje Zlatorog v večinsko last tujega partnerja, s čimer si je ta pridobil popoln nadzor nad proizvodnjo in poslovanjem, hkrati pa tudi celoten slovenski trg. Dobiček naj bi se stekal v tujino. Res je, da se je tudi Zlatorog znašel v težavah kot večina mariborskih podjetij, vendar stvari niso popolnoma jasne. Sprašujejo se tudi kaj pomeni ustanovitev podjetja Zlatorog GMBH v Münchnu.

PRODANIH JE NEKAJ DESET "DRŽAVNIH" PODJETIJ

Sklad RS za razvoj je prodal že več podjetij, domačim partnerjem: Keral, Čevovod, Mobilia, Mizarstvo Skala, Utensilia, Galant, LIP Oplotnica, Vitrina Ljutomer, Elektrokovina, IMV-TPV, Imont Dravograd, Kovind Unec, Avtotapetništvo in še nekaj drugih podjetij. Več podjetij je prodalo tudi tujim partnerjem. Privatizacijski postopki potekajo tudi v številnih drugih slovenskih podjetjih, velika večina bo prešla v zasebne roke do konca leta.

ZASEBNIK DVIGNIL POTOPLJENO ŠTORSKO ŽELEZARNO

Pred kratkim je znova začela obratovati livarna v Železarni Štore, stala je od lanskega septembra, ko so jo zaprli. V začetku februarja je Železarno prevzelo zasebno podjetje Vezir.

TEČAJNA LISTA - slov. tolarjev (SIT)
Marec 1994

DRŽAVA	VALUTA	NAKUPNI	PRODAJNI
Avstralija	1 AUD	96.8394	97.4222
Nemčija	1 DEM	77.5211	77.9876
ZDA	1 US	133.9410	134.7470

ZNAKI SQ: PRIPOMOČEK ZA PROMOCIJO GOSPODARSTVA

Združenje slovenska kakovost je izdalo katalog predlanskih in lanskih prejemnikov znakov SQ. V zadnjih dveh letih so podelili že več kot 450 takih znakov, ki pomenijo kakovost. Podeljujejo modre, zlate in zelene (najzahtevnejše) znake SQ. Katalog, ki so ga izdali v nakladi 8000 izvodov, bo tudi za slovenska veleposlaništva in ministrstva koristen pripomoček pri promociji slovenskega gospodarstva v tujini.

LJUBLJANA NA SEJMU V PRAGI

V Pragi se je končal tridnevni sejem Holiday World '94, namenjen je bil poslovnim srečanjem in obiskovalcem. Prvič se je sejmu predstavila tudi Ljubljana z barvnimi fotografijami, predstavljeno pa je bilo še nekaj turističnih zanimivosti Slovenije. Razstavni prostor je obiskal tudi Zvone Dragan, veleposlanik RS na Češkem.

SEJEM MODE ZA JESEN IN ZIMO

19. februarja so na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani zaprli sejem mode za jesen in zimo 1994/95. Poleg Slovenije so razstavljala še podjetja iz Hrvaške, Avstrije, Italije, Makedonije in Madžarske, prek zastopnikov pa tudi nemška, britanska, rancoska, irska in japonska podjetja. Letošnje leto je v znamenju 40-letnice sejemske dejavnosti v Ljubljani in pripravili bodo kar 22 sejmov.

HUSQVARE kupila INMOT, del koprškega TOMOSA

Švedsko podjetje bo za orodje in material plačalo sedem do osem milijonov mark v gotovini. Švedi so kupili montažno linijo za žage, orodja za proizvodnjo in obdelavo delov za žage ter zaloge materiala. Proizvodni prostori ostajajo v lasti Tomosa, v novem podjetju, ki ga bodo ustanovili Švedi pa bo delo dobila približno polovica od 60 zaposlenih v Inmotu. Švedi zagotavljajo letno proizvodnjo in prodajo najmanj 15 tisoč žag.

OKOLJU PRIJAZNO PODJETJE - NOVA KNJIGA

Na slovenskih knjižnih policah se je pojavila slovenska izdaja uspešnice Georga Winterja *Okolju prijazno podjetje*, ki je prvič izšla leta 1987. Gre za vodič o varovanju naravnih virov in okolja ob hkratnem ustvarjanju dobička v podjetjih.

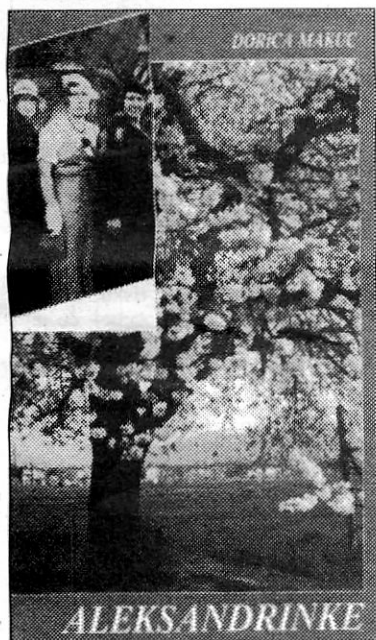
PODOBA SLOVENIJE ALI KULTURNI NACRT DESETLETJA

Na Brdu pri Kranju so predstavili nacionalni program oživiljanja kulturne podobe starih mestnih jeder, cerkva in gradov na Slovenskem. Načrt so podprli s posebnim govorom Milan Kučan, dr. Alojzij Suštar in drugi.

NOVA KNJIGA

Knjiga *Aleksandrinke* je nastala kot raziskovalna naloga. Avtorica Dorica Makuc opisuje v knjigi enkratni pojav ženskega izseljevanja v Egipt od približno od 70. let 19. stoletja do 20. let tega stoletja.

Podrobno opisuje širši družbeni kontekst izseljevanja Goričank, kot tudi njihovega življenja v Egiptu, vključno z razmerjem do tam živečih rojakov. Dejavnost Slovencev v Egiptu je bila namreč kar presenetljivo razgibana, odkar so že v 18. stoletju tam začeli delovati slovenski misijonarji. V Kairu je leta 1929 začel delovati zavod šolskih sester iz Tomaja. Že leta 1898 pa je društvo "Slovenska palma ob Nilu" v Aleksandriji ustanovilo Azil Franja Josipa (vodile so ga redovnice iz Maribora) za nezaposlene služkinje in dekleta, ki bi utegnili zaradi praznega želodca zaiti na kriva pota.

Dorica Makuc:
Aleksandrinke
Goriška Mohorjeva
družba
Gorica, 1993

VEČ KOT STO LJUDSKIH PESMI V KNJIGI

V Lenartu so predstavili svojevrstno knjižno novost. Ravnatelj glasbene šole Lojze Peserl je v njej zbral, zapisal in uredil 119 ljudskih pesmi, ki jih najpogosteje prepevajo ali vsj še pomnijo v Lenartu in okoliških vaseh Slovenskih goric. Vsaka od objavljenih pesmi ima tudi notni zapis, ki ga je pripravilo podjetje Music iz Maribora.

OD MUŠKETE DO KOZOLCA

V Križankah so pripravili javno predavanje dr. Helene La Rue, kustodinje za področje etnomuzeologije v slovitem muzeju Pitt Rivers v Oxfordu. Dr. La Ruejeva in etnologinja Linda Mowat sta na povabilo publikacije The Slovenian Newsletter iz Londona obiskali Slovenijo za en teden. Njun obisk ni povsem naključen, saj bo muzej Pitt Rivers junija letos v svojo stalno postavitev vključil tudi slovenski kozolec.

Monotipije – vrh Maleševe umetnosti

Razstava monotipij Mihe Maleša je te dni na ogled v prostorih Laškega dvorca v Laškem. Za Malešovo umetnost je sicer vseeno, ali pregledujemo eno samo tehniko od številnih, ki jih je uporabljal, mojstril ali celo sam iznašel, saj je bil vsestranski mojster, ali pa gledamo na njegovo umetnost celovito – meni v spremni knjižici k razstavi Marko Lesar, kustos kamniškega Mestnega muzeja. Vendar pomenijo njegove monotipije pomemben in svojevrsten vrh v Maleševi in tudi v slovenski umetnosti napsloh. Svoje prve monotipije je umetnik ustvaril v času svojega študija v Pragi leta 1925, kjer je študiral grafiko. Na sliki: Miha Maleš, Tivoli, 1956. (J. Š. A.)

PREDSTAVILI ZBRANA DELA EDVARDA KOČBEKA

V okviru Viktorinovih večerov je v minoritskem samostanu prof. dr. Andrej Inkret, urednik zbirke Zbrana dela Edvarda Kočbeka, predstavil tega velikega pesnika, filozofa in predvsem kristjana. Društvo izobražencev Viktorina Ptujkega, prireditelj tega kulturnega večera, je k sodelovanju povabil tudi pesnika Toneta Kuntnerja.

ALI SE BO LONČARSTVO OHRANILO KOT IZROČILO STARE LJUDSKE UMETNOSTI?

Kljub čedalje močnejši industrializaciji in izdelavi blaga v velikih serijah, se je v severovzhodni Sloveniji, v Prekmurju in Prlekiji, torej na obeh bregovih reke Mure, nekaj stare ljudske obrti vseeno ohranilo do današnjih dni. S serijskim izdelovanjem uporabne keramike ter drugih izdelkov iz gline, ki gre tudi dobro v izvoz, se že nekaj let ukvarjata tudi dve zasebni podjetji, Keral v Lendavi ter Marker v Murski Soboti.

Odhojene ZORKO SIMČIČ stopinje

Zorko Simčič:
Odhojene stopinje
Mohorjeva družba
Celje, 1993

Eno od zamolčanih književnih imen je tudi ime Zorka Simčiča, pisatelja, esejista in dramatika. Rodil se je leta 1921 v Mariboru kot sin primorskih Slovencev, beguncev pred fašizmom. Po zlomu kraljevine Jugoslavije, ki ga je dočkal kot prostovoljec v njeni vojski, je pred nacizmom pribežal v Ljubljano. Italijani so ga aretirali v Gonarsu, leta 1954 pa je pred komunizmom bežal na Korosko, v Italijo in leta 1948 v Argentino. V Slovenijo se je prvič vrnil lani.

Odhojene stopinje so izbor Simčičevih del, urednik Jože Faganel. V knjigi so motivi iz zdomskega življenja in Simčičeva esejistična razmišljanja. Njegova filozofija temelji na prepričanju "da ni rešitve, razen v krščanstvu". V tretjem delu knjige je drama *Zgodaj dopolnjena mladost*, ki je nastala leta 1967. Igra se začne dogajati v slovenski pokrajini leta 1942. Po svoji zdomski premieri leta 1970 v Torontu bi drama še kako zaslužila svojo postavitev v Sloveniji. Simčičev prvi roman je *Prebujenje*, izdal je več pesniških zbirk (1974 leta *Korenine večnosti* posvečena bratoma domobrancema).

ANSAMBL BOVŠKI FANTJE TREH VASI

Bovca, Mosta na Soči in Čezsoče so ob peti obletnici svojega obstoja izdali kaseto Bovška dolina.

OB PRVI OBLETNICI VELEPOSŁANIŠTVA RS V CANBERRI

POGOVOR Z ALJAŽEM GOSNARJEM
ODPRAVNIKOM POSŁOV

Pogovarjala se je Stanka Gregorič

S.G.: Minilo je leto dni odkar ste v Canberri odprli Veleposlaništvo RS. Vam g. Gosnar in g. Tini Omahen ob prvi obletnici še veliko uspeha za naprej. Kaj vas navdaja z zadovoljstvom in kaj je tisto kar bi radi spremenili ali izboljšali?

A.G.: Neverjetno hitro je minilo prvo leto obstoja Veleposlaništva. Lansko leto februarja smo še iskali prostore, potem smo jih opremljali in konec marca pričeli z delovanjem. Najprej moram povedati, da smo bili izjemno sprejeti s strani slovenske skupnosti in slovenskih organizacij. Prav tako je slovenska skupnost že veliko napravila za poznavanje Slovenije v Avstraliji. To in ugled Slovencev nam je omogočilo, da smo v relativno kratkem času vzpostavili veliko število kontaktov na vseh ravneh oblasti.

Slovenija je pred tem imenovala tudi že častna konzula g. Alfreda Brežnika in g. Dušana Lajovica, s katerima odlično sodelujemo od začetka vzpostavitve Veleposlaništva.

Glavna naloga Veleposlaništva v tem prvem obdobju je bila pomoč Slovincem pri urejanju njihovih konzularnih vprašanj in gospodarska promocija Slovenije ter povečanje medsebojne trgovine. Z rezultati prvega leta sem več kot zadovoljen, saj smo s skupnimi napor, in pri tem ne smem pozabiti slovenskih medijev, uspeli vzpostaviti dobro sodelovanje med Veleposlaništvom in slovenskimi organizacijami; velikemu številu Slovencev po vsej Avstraliji smo pomagali pri urejanju njihovih osebnih stvari in stikih s Slovenijo in kar je najvažnejše, spoznali in pogovorili smo se z velikim številom Slovencev in upam, vsaj po odmevih sodeč, pomagali pri boljšem sodelovanju Slovenije in skupnosti v Avstraliji. Druga naloga je prav tako več kot uspešno začeta. S skupnimi močmi smo zelo dobro organizirali in izvedli prvo gospodarsko promocijo Slovenije v Avstraliji, o čemer ste že veliko pisali v zadnjih številkah.

S.G.: V dvanajstih mesecih ste torej svoje delo opravili zadovoljivo. Ali se vam potemtakem ne zdi, da nam ambasador oziroma veleposlanik v Avstraliji skorajda ni potreben in da bi bil to za Slovenijo samo še nov in nepotreben strošek?

A.G.: Glede veleposlanika ni tako preprosto. Glede na to, da veleposlanika postavlja predsednik države in je akreditiran pri Generalnem Guvernerju, so vzpostavljeni odnosi med dvema državama na najvišjem nivoju. To je pri komuniciranju med državama izjemne važnosti. Zato menim, da bo Veleposlaništvo z imenovanjem veleposlanika dobilo končno podobo in lahko še uspešnejše predstavljalo Slovenijo v Avstraliji.

S.G.: V Sydneyu imamo konzulat in g. Brežnik redno opravlja delo in dolžnosti častnega konzula (za NSW in VIC). Ali ne bi bilo bolje, če bi se ta njegova dolžnost omejila le na NSW in bi Viktoriji dodelili svojega častnega konzula, pa tudi na Južno Avstralijo, Queensland in druge predele Avstralije ne bi smeli pozabiti. Kakšne težave in prepreke stojijo pred vami za realizacijo takšnih načrtov, seveda, če sploh obstajajo?

A.G.: Čeprav skušamo z Veleposlaništvom iz Canberre pokriti celotno Avstralijo, nam je to res večkrat zaradi razdalij kar težko izvesti. Slovenija ima sedaj nekaj več kot deset častnih konzulov po vsem svetu, kar pomeni, da smo šele v začetku oblikovanja celotne mreže. Veleposlaništvo zelo podpira idejo, da bi Slovenska vlada imenovala častnega konzula tudi v Viktoriji, kjer živi največ Slovencev in ki jo sedaj pokriva g. Brežnik. Kljub naši skupni želji pa bo verjetno potrebno še nekaj časa do uresničitve te zamisli. Povedati moram, da je taka dolžnost izjemno zahtevna, še posebno, ker po mednarodnih predpisih za opravljanje ne moreš prejemati nobenih denarnih sredstev in je res samo častna dolžnost v pravem pomenu besede.

S.G.: Ali ste v preteklih dvanajstih mesecih dobili vsaj približno predstavbo o številu Slovencev v Avstraliji, ki je sicer tako sporno? In za kakšno pomoč so se naši rojaki največkrat obračali na vas?

A.G.: Zelo težko je podati oceno o številu Slovencev v Avstraliji, čeprav zaupam besedam dobrih poznavalcev, da je Slovencev okrog 30.000. Slovenci so se največkrat obračali na Veleposlaništvo v zvezi z državljanstvom, premoženjem v Sloveniji, pridobitvijo potnih listov, overovitve dokumentov in ostalo. Ne mine dan, ko ne bi mene oz. ga. Omahen klicalo vsaj deset Slovencev. Vedno skušamo najti prave in čim manj birokratske odgovore, čeprav moramo včasih slediti uradnim navodilom.

Vsekakor pa smo v tem letu postali poznani Slovincem širom po Avstraliji, saj težko najdemo mesto iz katerega nismo dobili klica.

S.G.: In kakšno je vaše splošno mnenje o slovenski skupnosti v Avstraliji?

A.G.: Na to skupnost smo lahko samo ponosni. Povsod kjerkoli sem bil, je enotna želja po ohranjanju slovenstva in naših tradicij. To kar so naredili Slovenci v Avstraliji, zgradili slovenske klube in verska središča, žrtvovali čas in denar, vse za ohranjanje slovenstva, nima primere.

S.G.: Imam dva malce daljša vprašanja oziroma povedati želim svoje mnenje.

Kot veste so bile prošnje nekaterih Slovencev v Avstraliji za potrditev slovenskega državljanstva zavrnjene in to tistim, ki so se po sili prilik po vojni odrekli slovenskemu državljanstvu in sprejeli italijanskega; imamo pa tudi primer našega aktivnega člana slovenske skupnosti (enega najprizadenejših v času demonstracij, priznanja Slovenije), oče je Hrvat, mati Slovenka, počuti se Slovenca, soproga je Slovenka, v družini govorijo slovensko... zavrnitev prošnje za slovensko državljanstvo je bila zanj velik šok. Iz sentimentalnega vidika pa tudi za vse nas, ki ga poznamo in z njim delamo. Vemo, da ima vsako pravilo izjeme in izjeme se dogajajo tudi danes v Sloveniji. N.pr. slovensko državljanstvo se dodeljuje prišlekom z juga, ki niti niso doslej živeli v Sloveniji. Približno tak primer je hrvaški Srb, znani filmski in gledališki igralec Rade Šerbedžija, ki zdaj živi in dela v Sloveniji kot slovenski državljan. Kaj mislite o tem in kaj naj bi podvzeli ti naši rojaki, ki so sicer dali slovenski skupnosti v Avstraliji velik del sebe?

A.G.: Zavedam se občutljivosti slovenskega državljanstva; vendar moramo ob tem ugotoviti, da gre tu za ugotavljanje državljanstva na podlagi različnih zakonov o državljanstvu od leta 1918 naprej. Zato so predpisi tisti, ki onemogočajo včasih Slovincu, da bi tudi pravno potrdil svoje državljanstvo.

S.G.: Na koncu preidiva k našemu časopisu in nasploh k tisku. Vemo kako pomembna vez z domovino je informiranje, še posebej, če je neka skupnost tako zelo zemljepisno oddaljena, skoraj iztrgana iz svojih korenin. Ni skrivnost, da naši ljudje v Avstraliji zelo malo berejo. Kaj bi se sprenevedali, naša bralna kultura je na tako nizki stopnji, da je to za tako civiliziran narod kot smo Slovenci skoraj sramotno. Naši ljudje najdejo številne izgovore (da ni denarja, da nimajo časa za branje, da jim ne paše ta ali oni, ki sodeluje pri časopisu, da smo pristranski, da delamo le za eno stran, rada bi vedela za katero itd. itd). Ne pomislijo na to s kako prizadevnostjo in odpovedovanjem pristopamo k delu uredniki raznih glasil in kakšnim stroškom so izpostavljena uredništva. Za malo ceno jim nudimo toliko zgoščenih informacij. Vsak tednik, ki bi ga recimo naročili iz Slovenije stane okrog \$ 300 na leto. Kakšno je vaše mnenje glede tega in kaj bi sporočili avstralskim rojakom?

A.G.: Glasila in radijske postaje so ogromno doprinesla k informiranju Slovencev. Brez njih tudi za Veleposlaništvo verjetno ne bi vedeli. Pomembno je, da se širijo med Slovenci naša beseda in sporočila, ki vlivajo optimizem v njihovem življenju.

No, na koncu bi se ob tej prvi obletnici obstoja Veleposlaništva želel zahvaliti vsem slovenskim klubom, verskim središčem in narodnim svetom, kakor tudi seveda medijem, za izjemno podporo in pomoč pri našem delu.

SLOVENSKA RADIJSKA URA NA 4 CRB-Fm v QUEENSLANDU ZAMRLA

"Prišel je čas, ko moramo še zadnjič seči si v roko, vsi v pesmi srca združimo, da bo lažje nam slovo... Nasvidenje in srečno pot! Goodbye my friends! Goodbye!" S takšnim besedilom pesmi sta se od slovenske radijske ure v Queenslandu, točneje na Gold Coastu (Zlati obali) od poslušalcev po petih letih dela poslovila Albina in Jože Vah. Bila je to njuna 236. oddaja. Jože Vah je pojasnil vzrok za njuno slovo takole:

"Drage poslušalke, cenjeni poslušalci! Odkar sva se vrnila iz dopusta v Slovenijo sva nameravala končati najino radijsko uro na Zlati obali. Zdržala sva do uspešnih SBS radijskih ur, katere lahko zdaj poslušamo vsak torek ob devetih dopoldan. V tej SBS oddaji bom imel vsako uro pet minut. Vse skupaj je bilo preveč za upokojenca čeprav zelo agilen na različnih poljih... nocoj se pozdravlja!"

Ob slovesu jima je prijateljica sestavila lepo pesem z glavnim motom "Naša iskrena zahvala za vse..." V času po tem slovesu sta sprejemala številne telefonske klice, zahvale, obžalovanja... končno pa...

Jože in Albina bosta še vedno pripravljala radijske ure naizmenično z drugimi napovedovalci na slovenski radijski uri 4 EB v Brisbanu. Slišati je tudi, da si je Jože Vah prizadeval, da bi oddajo prevzel kdo drugi pa na žalost v tem ni uspel... Škoda!

Koliko truda in ur in končno tudi denarja sta z Albino vložila v petih letih v oddaje... ali si lahko to sploh kdo predstavlja? Hvala jima!

ČEBELARSKI FESTIVAL V SLOVENSKEM PRIMORSKEM SOCIALNEM KLUBU JADRAN - Melbourne

V nedeljo, 27. februarja je Viktorijska čebelarska zveza pripravila v Jadranu že drugič zapovrstjo Čebelarski festival. Predsednik Jadrana Valentin Breclj je povedal na SBS oddaji, da je to združba vseh čebelarjev v Viktoriji in ker so Slovenci znani po čebelarstvu, so pripravili to prireditev na svojem

zemljišču. Parkirišče je bilo po besedah g. Breclja nabito polno, kljub slabemu vremenu.

Med čebelarji je bila tudi ženska čebelarka g. Ana Vrisk. Svoj panj ima šele leto dni in pridelal okrog 10 kg medu. Organizator festivala John Edmonds pa je povedal, da jih je za tako idejo navdušil naš rojak Stane Stare, tudi čebelar, ki je na tem festivalu sprejel nagrado za nasvete kako preprečiti, da bi satovje postalo trebušasto. Oglasil se je tudi geelonški čebelar Miha Matkovič, ki se s tem "športom" tudi ukvarja ljubiteljsko.

SLOVENSKI FESTIVAL V organizaciji SVETA SLOVENSKEH ORGANIZACIJ VIKTORIJE

Geelong - 4. SLOVENSKI FESTIVAL, ki ga organizira Svet slovenskih organizacij Viktorije bo 12. in 13. marca letos v Slovenskem društvu "Ivan Cankar" Geelong Inc., 310 Goldsworthy Road, Lovely Banks. Program festivala: športna tekmovanja v balinanju, košarki, nogometu, bilijardu, odbojki, streljanju; razstava slik - fotografije iz Slovenije; razstava peciva; domače slovenske jedi; otroška tekmovanja: Pokaži kaj znaš; tekmovanje med harmonikaši in drugo. Za zabavo bo igral ansambel Plave noči.

THE AUSTRALIAN SLOVENIAN REVIEW

Ob koncu lanskega leta so izdali v Sydneyu prvo številko lista *The Australian Slovenian Review* v angleščini, tokrat na osmih straneh. Pravijo, da bo list izhajal vsake tri mesece in da "most of the articles will have a Slovenian flavour", v njem pa sodeluje predvsem slovenska mladina. Za več informacij se lahko obrnete na: Joe Andrejas (045) 736 129, Henry Stariha (02) 624 6132, Ciril Košorok (02) 675 2396, Dorothy Kobal (02) 838 0334, Marjeta Bolko (02) 644 7562, Irene Stariha (02) 871 8641, Robert Suber (02) 774 2216, Robert Pecovnik (02) 623 1306.

One of the leaders in refrigerators, freezers, stoves, ovens, washers & dryers.

gorenje pacific

Domestic Appliances

0285/LITTLE & ASSOC.

euro international pty.ltd.

EURO FURNITURE

Wide range of colonial furniture from Slovenia
Dining Settings Bentwood Chairs
Rocking Chairs Modern Bedrooms

Available at all leading furniture retail stores

EURO TRADING

Trading with Slovenia in chemical commodities, pharmaceutical products, metals, machinery, sporting equipment, food products and a variety of other products

SHOWROOM ADDRESS:

3 Dalmore Drive
Scoresby VIC 3152
Ph: (03) 764 - 1900
Fax: (03) 764 - 1461

SYDNEY BRANCH

2A Bessemer Street
Blacktown NSW 2148
Ph.: (02) 671-5999
Fax: (02) 621-3213

A KONCU SE NASMEJTE...

V RESTAVRACIJI

— Da, prinesel vam bom pritožno knjigo, a zanima me, kaj boste napisali, saj je bila posrežba korektna.
— Zrezek bom nalepil vanjo!

SANJE

"Nocoj se mi je sanjalo, da sem dobila ogrlico", pripoveduje žena možu "Jutri imam rojstni dan. A ni zanimivo? Le kaj to pomeni?"
"Dobro," pravi mož, "ti jo bom pa kupil."
"Ogrlico?" poskoči žena.
"Ne, sanjsko knjigo."

ANGLEŠČINA

"Ali razumete angleško?" vpraša turistka novega znanca. "Da, ampak samo kadar jaz govorim."

GLAS SLOVENIJE

Založnik-Založba GLAS Ustanovitelji in upravni odbor-Dušan Lajovic, Alfred Brežnik, Štefan Merzel in Stanka Gregorič

Uredništvo - glavna in odgovorna urednica, tehnično oblikovanje, umetniška izdelava, priprava strani: Stanka Gregorič, 2/15 Allandale rd. Boronia, Victoria 3155, telefon-fax: (03) 762 6830

Uprava - upravnik-Štefan Merzel, 265 Nicholson Street, Footscray, Victoria 3011, telefon (03) 762 6830

Občasni sodelavci: dr. Stanislav Frank, Draga Gelt, Jožica Gerden, Lojze Košorok, Vinko Rizmal

Računalniška osnova za prvo stran: Draga Gelt; Logo: Frances Gelt; Distribucija: S.Z. Gregorič

Informacije: STA - fax poročila slovenske tiskovne agencije, obvestila Veleposlaništva Republike Slovenije - Canberra in Konzulata Republike Slovenije - Sydney, Slovenec, Delo, Večer, Družina, Mladina, Naša Slovenija, Rodna gruda, Mladika, Revija Slovenija, turistične brošure o Sloveniji, Radio SBS in 3 ZZZ

GODOVNIK?

ILUSTRACIJA - ALJANA PRIMOŽIČ, PAVLIHOVA PRATIKA

Branko

RUPERT

Benjamin

VSE NAJBOLJŠE

Samo naročilnice in čeke pošiljati na naslov uprave. Vse ostale prispevke pa na naslov uredništva:

GLAS SLOVENIJE
2/15 Allandale Rd. Boronia 3155
Victoria, Australia
Telefon-fax: (03) 762 6830

Naročam GLAS SLOVENIJE

Priložen ček za:
letno naročnino \$ 50
ali polletno \$ 30

UPRAVA: GLAS SLOVENIJE

265 Nicholson Street
Footscray, Victoria 3011

Podpisani(a)

Ulica in kraj

Država Poštna št.

Podpis Datum